Rödgula vägar

Bokutgåva

Söderström & C:o förlagsaktiebolag, Helsingfors 1928.

I

* * *

Det finns ett stålbett i mitt hjärta.
När tallarna talar med flämtande tungor
vibrerar det.
När isvinden skakar klippornas rötter
ropar det till.
När ovädret smeker himlavalvets båge
blixtrar det i handen.

Jag vill se ditt leende
som ett svidande ärr
på dina läppar.
Jag vill se det darra
som en blomvippa för stormen.
Jag vill se det spruta brinnande sol
— ditt leende.

Det finns inga mänskors röster,
det finns inga mänskors händer
— men de svala svarta fläderbuskarna är heliga.
Det finns inga mänskors ögon
— men de gröna ormbunksbladen
har en obeskrivlig blick.
Det finns inga mänskors ord
— men grästuvorna på kullen
slutar aldrig sin sång.
Det finns ingen mänskas glädje
— men rosorna vid gärdet
har ett lysande skratt.
Det finns ingen mänskas frid
— men de blåa bergens stillhet
är mer än all vår längtan.

SKEPTIKER.

Månen är grön och gredelin
och ibland är den svavelbrun.
Jag tycker om att plocka rönnbär

i höstrusket.
Mänskorna är mekaniska leksaker.
Ibland går de sönder,
ibland skriker de
när man minst väntar.
Det finns blåa vägar upp till solen
och orangegula.
Jag tycker om att gå de namnlösa vägarna.
Jag vill vila på en trådfin lina över havsytan.
Jag vill hitta en blå smaragd
i skuggan under lärkträden.

Vi vet ganska litet
men fiskarna är röda i vattenbrynet
och orrarna har en ljusgrön stjärt.

En skrattande byting i en rännsten
och det gråa hårstrået på gubben Mendels hjässa
är höjdpunkten av all mänsklig utveckling.

Du har så många stjärnor i dina händer.
Omkring dig är det svalka
klöverdoft
anemoner.
Du ser söndagsmorgon
över löv och gräs.
I din närhet lyser daggdroppar på löven.
Helg växer ur stenarna
där du vandrar.

I dag har jag lagt min hand på ditt bröst
och frågat:
är du
— människa?
Kan du gå
vita spår över den svarta marken,
kan du så
fina örter i ökensanden?

Människa
dina ögon har jag inte
dina läppar tror jag inte.
Varför är du så långt borta?
—

Människa
jag lyssnar.
Finns det ett stråkdrag
som är mera än jorden?
Finns det en ton
som är mer än du själv?

Människa

jag fryser,
En enda glimt!
En röd sten
en vit pärla
en daggdroppe!
Du.

Människa
min hand på din.
Outgrundliga
villade löfte.
Vårvind
veronika.
Ton av det evigas röst.

MAJKVÄLL.

Ljuset håller oss om strupen.
Spirande strån
steg
steg
biltjut
blå skymning.

Ett hjärta hänger på en tråd.
Ångest.
En crocus ur mullen
ett vissnat löv.

Frusna bladknoppar
en darrande mun
en fågellåt.
Kölden från jorden famnar två liv.

VINTERDAG.

Ett vitt land.
En frusen vassvippa
tre röda bär.
Ändlöshet.
I morgon skall ljuset åter vakna upp.

FILOSOF.

Lodjurets vaksamhet
mössets lyhördhet
ödlans smidighet.

Rastlös vävare
väntare
skämtare.
Pansrade krigare

hudlösa larv.

Mitt i ett kaos
korspunkt
orubblighet.
Du
uggla
spindel
hackspett

Slutpunkt
början.
Stillestånd
kretsgång.
Självändamål.

Lidelsen är en svidande sträng
i vårt innersta.
Lidelsen är den heligaste nyponblomman i vårt
bröst.
—
Lidelsen är intet övermått.
Den är den rolösa knivsudden,
den är två droppar av röd nektar.
Den är den brinnande fläderbusken,
den är vår ödesmärkta salighet
att stupa för vårt eget svärd.

En själ kom till mig i natt.
Den var en naken mun
den var en osagd fråga.

När natten var som mörkast
hörde jag två ord:
„Finns du?“
Och sedan som en andhämtning:
„Du som blödde mitt blod
— du som tog emot min skuld
— finns du?
Vem var jag,
vad ville jag?
Var jag till i en annan,
som inte var jag?“

Och jag pressade läpparna till sår
för att sända ett svar
— men det nådde inte fram.

Då slocknade en blomkalk
i den djupaste skogen.

* * *

II

DRÖMLIV

* * *

Månen ser på mig med grågula ögon.
En fläckig katt sitter på mitt fönsterbräde.
— Det växer hjortron på en myr
gula, gula,
men jag kan inte nå dem.
— I månen finns en gammal tand
som blänker fram som på en onskefull kvinna.
Den grinar emot mig som ett varsel.
Den där gula tanden kan jag inte se.
I natt har jag tappat två fina pärlor
från ett smycke.
— Månens gråa anlete ser ut som en häxas.
Bär i mossan
rödgula
guldgula.
Min hud är som förtorkad,
jag kan inte gripa något.

Genom skogen rider en spöklik man
på sin vita häst.
— Nu bet den där gula tanden genom mitt
hjärta.

FÄRDER.

I

Öster- och västerhimlen
tar varandra i hand.
Jag vill låta tranbär växa vid mina skogsstigar.
Jag vill svalka min hud
i dammarnas gröna alger.
Räck mig handen, mumlande ek!
Jag byter med dig kärnor
från månlandets alla skogar.
Min själ hungrar efter myrarnas gula starr.
Jag vill krypa ur ett ödleskinn
och in i ett älgskinn.
Jag vill trampa till knastrande sand
en liten benpipa, som kom fram
och stack mig i min hals.

✠

II

Du skall räcka mig stora gula rosor,
smärtans och försakelsens stora gula rosor!
Du skall bädda svala blad under mitt huvud,
att jag må kunna bära
den ångestens urna du lägger på mitt bröst.
Giv mig tålighetens ljusblåa mantel
och lidandets lans.
Jag hämtar dig en vallmo
från drömmarnas gårdar.
Jag vill söka din själs skimrande lysmask
i nya land.

✠

III

Jag är full av ängens vita fjun,
jag är full av alla fåglars röster,
jag är full av röda äppelblommor.
—
Alla rymdens fåglar har inte längre luft i mig
— alla ängens blommor har inte längre rum i
mig
— alla själars längtan har inte längre ord i mig.

— Det vilar ett kritvitt strömoln
över fjärden i kväll.
Jag vill gå lång väg
för att finna en mörkröd näckros
i den tystaste skogstjärnen.

✠

IV

Jag är en vävnad av grubbel.
Jag känner icke mullvadens gångar
under aspar och al.
Jag vill lära mig texten
i spindelnätets maskor
och samla gröna hasselnötter
i rönnarnas lid.
En brun hök flög ifrån mig,
men jag vill fånga en blå sädesärla
i min pärlemorskimrande bur.
— Jag vill slå igen lidandets pliktbok
och öppna bladen till sälgarnas guldgula skrift.

Vår längtan är en skrikande örn.

Marken blommar
träden blommar.
Men högt över molnflikar
och tornspiror
går vår ensamma längtans skri.

Mörker på jorden.
Ångest och fasa,
krälande mull.

Vi ljusdruckna!
För oss är himlen inte mer het,
för oss är vallmon inte mer lågande.

Vi ropande
stoftlösa.
I klyftor av natt
ligger fängslad vår viskande aning.

Vi ljusdruckna!
Framför oss går i rymder av moln
det ensamma skriket.

Jag anade dig engång
hårda
ande
outsäglighet,
tagg i mitt bröst
bristningsfina tråd.

Jag lever för att jag aldrig sett dig.
Jag tror för att jag aldrig känt dig.
Jag förstår dig för att jag aldrig visste ditt namn.

Skriket som går över mina läppar
är gult och blodfärgat.
Någon har sårat mig med en blåsvart kniv.
Mörkret berättar i natt en saga om ett litet
barn.
Det är så stilla under hassellöven i hagen.
En svartklädd gestalt har gått in genom min
port.
Popplarna står tysta och outgrundliga.
Jag hör ett litet barn gråta i mitt hjärta.
Moder — varför blir du oss alltid en gåta —

Lyckan sitter uppe i en talltopp.
Den är en brungrå trast,
den är ett kådigt barr.
— Den är två ludna öron av en harunge
mellan stenarna.

Det finns källarhålor
här uppe i dagsljuset.
Råttor
spindelväv
unkenhet.
Där vandrar det spöken
vitgrå.

Som stora flädermöss flaxar de ibland.
Deras kläder prasslar som vissna löv
mot murytan.

✠

II

Ett spöke har tagit mig i hand
och vi glider tillsammans nedåt.
Mögel
grodor
tusenfotingar.
Här nere sjunger det oavbrutet
en sång av en vansinnig.
Det viner hemskt i murgluggarna.
En kall och benig hand
pressar hårt om min handled.
—
Skall jag gå på blodiga istaggar ännu ett år?
Skall de blommande rosorna strypa mig?

✠

III

Mognar inte smultronen i sommar:
skall inte linden få blom?
Skall jag få gå genom ljusdruckna skogar,
skall en genomskinlig slända
sitta på min arm?
Jag hungrar efter hallonens safter
och ödemarkens vin.
I det tätaste videsnåret skall jag finna en silverkalk.
Jag vill söka den bortersta beteshagen
mellan bergen
där trolldomsörten gror.

Förstår du håret på min panna,
förstår du huden på min arm
— morgonstjärnor
höstmåne

vårbrodd
i min själ?
Förstår du de blodröda pärlorna
och de vita fiskarna?
Förstår du två korsade klingor
och ett öppet sår?
Har du plockat brokig gökärt
på mina ljusa sommarängar?
— Förrän du ock har rört vid min heligas
mantelflik
skall du aldrig träda in
genom mitt tempels port.

Jag ropar stjärnorna ner från himlen
i natt.
Jag vill vara ensam med ett grönt blad
i skogen.
Det tysta lingonriset har en brinnande dröm.
I natt har mina bara kinder
rört vid det okändaste.
Aldrig mer skall mina bara kinder
längta se en jordisk syn.

* * *

III

* * *

Vi — det vardandes barn.

Vi blev till när jorden rämnade.
I det brinnande huset döptes vi.
Vi lärde oss skjuta ner vår broder
kallt.
Vi lärde att vår moders smekning
blev en saga.
—

Vi såg allting falla
kyrkor
museer
konstpalats
— varje troslära
sanning
illusion.

Inpå bara själen var vi plundrade,
en ömmande härva
ett nödrop.

Vi
nerver
trådlös kontakt.
Gatstenarnas ångest
ångpannornas vrål.
Ett språng ut i det obekanta.

Vår den svartröda glädjen
full av taggar.
Vårt det bronsgröna skrattet.

Vi har släpat i världsorkanens svansspets.
Knivsuddar har vi varit
giftklor
krigsdans.
Vi
hemlösa
fredlösa
jagade djur.

En ny musik vi.
Ett nytt språk vi
som stiger över alla kyrkspiror och fjälltinnar
i det sjungande blå.
En ny människa vi,
som varken har lemmar eller kropp,
som finner sitt hem
i det aldrig sedda.

Vi
trolösa
formlösa
galningar
det kommandes tröskel.
Alla motsägelsers möjlighet.
Livsförnekelsens trots.

Vårt tempel skall vi bygga
på det sista utsprånget av västerhimlens guld-
bruna sky.

POETEN.

Ett enda rop.
Armar, ögon — bön.
Sten som fick röst
talande strå
seende blomma.
Gatornas längtan
svalornas språk.

Förgånget

nu-levande
sökande
ljus.

Ett barns mun
en åldrings panna.

Alltid oro
aldrig hemma.
Lysande punkt.

PRÄSTEN.

En stor ande bodde i mig engång.
Jag är inte mera jag.
Jag vill le med hans blick,
jag vill längta hans längtan
jag vill tala med hans tunga.

Stenarna på stranden är den heliges leksaker.
Kottarna i tallen är hans förtrogna,
klipporna hans huvudkudde.

Jag är en ogräshacka i hans trädgårdsland.
Jag är en spik i hans verkstadsskrin.
Jag vill bli ett strå av hans huvudhår,
jag vill bli ljusdroppen på hans rockärm.
Jag vill slitas som tändstickan mot sitt plån
och gå under i min egen låga.

Hon var gift.
Det vajar doftande klöver
där hon går.
—
Vi förstår inte detta.
Livet gav ett dödshugg.
Hennes gång är som lönnarnas sus när det
skymmer.

Vi ser inte tanken.
Det faller frusna flingor av ångest
från hennes hår.

Livet var ett brott.
Hon är ett lösryckt blad.
Hon är strålande ljus i sin förfäran.

MUSIKER.
(HUBERMANN.)

En liten man,
spädlemmad.
En sinnlig mun
ett seende öga.

Skuldrorna talar,
kroppen jämrar sig.
Toner, toner.
Han är bara en fiol.

Öra
strängar
orgelverk.
Mänskoandning
mänskoförfäran
mänskolust.

Träd
mull
evighet
bristning
— bortom alla stjärnor.

EN VETENSKAPSIDKARE.

Livet är en massa problem
att lösa teoretiskt.
Eljes är det arbete
ordning
cigarrer
vita pappersark

en grogg på en restaurant
— musik som inte alltid håller tonen
— musik som spränger alla fördämningar i oss
— mänskor som skorrar olidligt falskt
— mänskor som är narrar
— mänskor som är fredliga
och inte stör någon.

Det man kallar en gåta är ingen gåta.
Men i vår hjärna finns många främmande djur.
Vi är sällan hemma i oss själva
— vi vill inte strida mot spöken,
och varje mänska är en hel hop mänskor som
har varit.

Därför är det bäst att inte fråga
— bara ta med ro
gatstenar
elektriska lyktor
en ny planet.
I kretsgången biter allting ändå i sin svans.
Jag önskar ingenting annat
än att ha fyllt mitt sista ark till slutet
— utan sinnesrörelse.

VÄNTAN.

En stol
en kakelugn
en tapet.
Grävande klor.
En klocka tickar
— minut efter minut.
Hjärtat vrider sig ett varv.
En stol
en kakelugn
—
Hjärtat torkar, droppe efter droppe.
Klockan slår.
Nu är hjärtat ett knastrande skal.
Jag vill ingenting mer.
Varför sitter jag i gungstoln?
—
Det ringer.

Luften är frusen och hård i natt.
Stjärnorna är vassa som sylar.
— Jag vill att allt omkring mig
skall vara utan misskund.
Jag vill att träden är fientliga
och att lyktskenet kastar hån efter mig.
— Jag vill att paradisets lustgård
skall blomma i min själ.

Glädjen är inga fulla fat.
Glädjen är inga friska druvor.
Den är en hårdnad diamant i vår själs innersta.
Den är ett häftigt styng,
som kommer oss att fara upp
som i smärta,
men efteråt bräddar oss med stingande jubel.
Glädjen är den sårigaste och rödaste örten i
vårt bröst.

Om du vill lyfta glädjen till dig
ifrån mig,
måste du gå mellan blottade lansar
för att nå den.

* * *

INNEHÅLL.

I

II Drömliv.

III